

ΣΤΕ 2624/2010 [Παράνομος καθορισμός λατομικής ζώνης]

Περίληψη

-Η απόφαση καθορισμού λατομικών ζωνών αποτελεί σχέδιο νομαρχιακού επιπέδου που ενδέχεται να έχει σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, εκπονείται στον τομέα των χρήσεων γης μικρής περιοχής και καθορίζει το πλαίσιο για μελλοντικές άδειες έργων και δραστηριοτήτων εξόρυξης αδρανών υλικών, λατομικές ζώνες αδρανών υλικών). Συνεπώς, η απόφαση αυτή έπρεπε να υποβληθεί στη διαδικασία του περιβαλλοντικού προελέγχου, ώστε να διακριβωθεί εάν απαιτείται η εκπόνηση στρατηγικής μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Η διαδικασία όμως αυτή δεν έλαβε χώρα εν προκειμένω, με συνέπεια η προσβαλλόμενη πράξη να είναι παράνομη.

Πρόεδρος: Αγγ. Θεοφιλοπούλου

Εισηγητής: Αντ. Ντέμσις

Δικηγόροι: Ιω. Χατζοπούλου, Δ. Ανδρεόπουλος, Γ. Καρράς

Βασικές σκέψεις

2. Επειδή, με την αίτηση αυτή, και το δικόγραφο των προσθέτων λόγων που νόμιμα κατατέθηκε, ζητείται η ακύρωση της οικ. Φ26/148/25.1.2008 απόφασης του Νομάρχη Κορινθίας (Δ' 37/30.1.2008), με την οποία καθορίστηκε λατομική ζώνη στη θέση «Μάλλια-Ντάρδιζα» του Δημοτικού Διαμερίσματος Αγίου Ιωάννη Δήμου Σαρωνικού του Νομού Κορινθίας.
3. Επειδή, το αιτούν σωματείο με έννομο συμφέρον ασκεί την κρινόμενη αίτηση, ενόψει του καταστατικού σκοπού του περί προστασίας του περιβάλλοντος από κάθε παράνομη επέμβαση που θα ήθελε να αλλοιώσει τη φυσική κατάσταση αυτού (άρθρο 2 παρ. 1κ του καταστατικού). Περαιτέρω, η αίτηση ασκείται εμπροθέσμως στις 21.3.2008, εντός της προθεσμίας 60 ημερών από τη δημοσίευση της προσβαλλομένης στο ΦΕΚ (30.1.2008), η οποία συνιστά αφετηρία της προθεσμίας άσκησης της αιτήσεως ακυρώσεως, λόγω του κανονιστικού χαρακτήρα της προσβαλλομένης (ΣΤΕ 2125/2007, 2108/2006, 3746/2004 κ.α.).
4. Επειδή, μετ' εννόμου συμφέροντος παρεμβαίνει υπέρ της διατήρησης της προσβαλλομένης απόφασης το Ν.Π.Δ.Δ. «Επιμελητήριο Κορινθίας» (π.δ. από 22.6.1935- Α' 277), το οποίο λειτουργεί προς τους σκοπούς της ανάπτυξης, του εμπορίου, της βιομηχανίας και βιοτεχνίας του Ν. Κορινθίας.
5. Επειδή, ο ν. 1428/1984 (Α' 43), όπως τροποποιήθηκε με τον ν. 2115/1993 (15 Α), εξειδικεύοντας την επιταγή που απορρέει από τα άρθρα 24 παρ. 1 και 2 και 106 παρ. 1 και 2 του Συντάγματος, για σχεδιασμό και προγραμματισμό της εκμετάλλευσης των πλουτοπαραγωγικών πόρων, ώστε να εξασφαλίζεται αφενός μεν η μείωση των

δυσμενών για το περιβάλλον επιπτώσεων και ο σεβασμός της φέρουσας ικανότητας της περιοχής, στην οποία αναπτύσσεται η σχετική δραστηριότητα, αφετέρου δε η ορθολογική και με φειδώ εκμετάλλευση των φυσικών πόρων (ΣτΕ 831/2009, 4443/2005, 3094/2005, 1569/2005, 4006/2004), προέβλεψε τον καθορισμό λατομικών περιοχών σε κάθε νομό της Χώρας με απόφαση του οικείου Νομάρχη, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, και επέτρεψε την εκμετάλλευση λατομείων αδρανών υλικών, κατ' αρχήν, μόνο στις περιοχές αυτές. Ειδικότερα, στο άρθρο 3 του ν. 1428/1984, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 3 του ν. 2115/1993, ορίζεται ότι: «1. Ως λατομικές περιοχές δύνανται να χαρακτηρισθούν δημόσιες, δημοτικές, κοινοτικές ή ιδιωτικές εκτάσεις, ως και εκτάσεις που ανήκουν σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (ν.π.δ.δ.), οι οποίες προσφέρονται, κυρίως από πλευράς ποιότητας πετρωμάτων, μορφολογίας της περιοχής, υπάρξεως αποθεμάτων και συνθηκών προσπελάσεως προς αυτές και προς τα καταναλωτικά κέντρα, για την εκμετάλλευση λατομικών ορυκτών της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του παρόντος. 2. Οι λατομικές περιοχές σε κάθε νομό καθορίζονται εντός πέντε (5) ετών με απόφαση του αρμόδιου νομάρχη, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και εκδίδεται ύστερα από σύμφωνη γνώμη της επιτροπής της παραγράφου 3 του παρόντος, κατόπιν αιτιολογημένης γνώμης του νομαρχιακού συμβουλίου, που παρέχεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας δύο (2) μηνών, αφότου ζητηθεί. ... 4. Μέσα στις λατομικές περιοχές, καθώς και σε απόσταση τουλάχιστον χιλίων (1000 μέτρων) έξω από την οριογραμμή τους, απαγορεύεται η επέκταση του σχεδίου πόλεως ή η δημιουργία ανεξάρτητου ρυμοτομικού σχεδίου ή η ανέγερση οποιουδήποτε κτίσματος, με εξαίρεση εκείνα που εξυπηρετούν τη λατομική δραστηριότητα, για τα οποία αποφαινεται ο αρμόδιος νομάρχης. ... ». Περαιτέρω, στο άρθρο 4 παρ. 1 του ίδιου νόμου, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4 του ν. 2115/1993, προβλέπεται ότι: «1. Για τον καθορισμό των λατομικών περιοχών η αρμόδια επιτροπή ερευνά τη συνδρομή των προϋποθέσεων της παραγράφου 1 του άρθρου 3, καθώς και την τυχόν ύπαρξη απαγορευτικών λόγων, από αυτούς που αναφέρονται στο άρθρο 10 του νόμου αυτού. ...». Ακολούθως, στο άρθρο 8 του ίδιου νόμου ορίζεται ότι: «1. Η εκμετάλλευση λατομείων αδρανών υλικών σε όλη τη χώρα επιτρέπεται μόνο μέσα στις λατομικές περιοχές ... 2. Η εκμετάλλευση λατομείων αδρανών υλικών έξω από τις λατομικές περιοχές επιτρέπεται κατ' εξαίρεση». Τέλος στην παρ. 1 του άρθρου 10 του ν. 1428/1984, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 10 του ν. 2115/1993, προβλέπεται ότι: «Απαγορεύεται η εκμίσθωση δημόσιων λατομείων ή η χορήγηση άδειας εκμεταλλεύσεως δημοτικών, κοινοτικών ή ιδιωτικών λατομείων, καθώς και λατομείων ν.π.δ.δ., αν από την εκμετάλλευση αυτών δημιουργούνται, βάσει και της καθοριζόμενης από την παράγραφο 3 του παρόντος διαδικασία: α) κίνδυνοι για την ασφάλεια της ζωής ή για την υγεία των εργαζομένων, των περιοίκων και των διερχομένων, β) βλάβες σε κηρυγμένους αρχαιολογικούς χώρους και μνημεία ή ιστορικά μνημεία ή τουριστικές εγκαταστάσεις, γ) βλάβες σε έργα δημόσιας ωφέλειας, δ) σοβαρές αλλοιώσεις του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος». Εξάλλου, στην Δ10/Β/Φ.68/οικ.10161/2915/31.5.2005 απόφαση του Υφυπουργού

Ανάπτυξης «Λειτουργία της επιτροπής καθορισμού λατομικών περιοχών» (Β' 780) προβλέπονται τα ακόλουθα: «3... ενδείκνυται η εξέταση της δυνατότητας εντάξεως περιοχών, όπου έχουν ήδη αναπτυχθεί λατομικές δραστηριότητες στο παρελθόν ή εξακολουθούν να υπάρχουν λατομεία, προκειμένου να περιοριστούν νέες επεμβάσεις στο περιβάλλον. ... 4. Η τελική επιλογή των λατομικών περιοχών γίνεται σύμφωνα με τα αυστηρά κριτήρια που θεσπίζονται από τον ν. 2115/1993.....». Πρόσθετα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη για την επιλογή των λατομικών περιοχών είναι: α. Η υφιστάμενη κατάσταση των λατομικών περιοχών ... β. Οι ανάγκες του Νομού σε αδρανή υλικά και οι δυνατότητες ικανοποίησής τους σε τοπικό επίπεδο, για μακρό χρονικό διάστημα χωρίς να δεσμεύονται μεγάλες εκτάσεις, έτσι ώστε μετά την ενεργοποίηση όλων των χώρων στο Νομό, να επιτυγχάνεται επάρκεια υλικών και ομαλή τροφοδοσία της αγοράς στα πλαίσια του υγιούς ανταγωνισμού, γ. Η προστασία του περιβάλλοντος και της αισθητικής του χώρου έτσι ώστε η κάλυψη των αναγκών σε αδρανή υλικά και η λειτουργία των λατομικών επιχειρήσεων να επιτυγχάνεται με το μικρότερο δυνατό περιβαλλοντικό κόστος (στάθμιση αγαθών), δ. Η ορθολογική χωροταξική κατανομή των λατομικών περιοχών ως προς τα κέντρα καταναλώσεως, ώστε να ελαχιστοποιείται το κόστος μεταφοράς, ε. Ο κυκλοφοριακός φόρτος, τον οποίο προκαλεί η διακίνηση λατομικών προϊόντων, στ. Τα έργα υποδομής που θα απαιτηθούν με το μικρότερο δυνατό κόστος, ζ. Η μορφολογία του εδάφους με γνώμονα την εξασφάλιση της ορθολογικής εκμεταλλεύσεως λατομείων». Κατά την έννοια των διατάξεων αυτών, οι οποίες συνάδουν προς την επιβαλλόμενη με το άρθρο 24 του Συντάγματος υποχρέωση της προστασίας του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, ο καθορισμός των λατομικών περιοχών πρέπει να είναι προϊόν ειδικής μελέτης κατά την οποία οι εναλλακτικές λύσεις και οι ενδεχόμενες συγκρούσεις χρήσεων γης εξετάστηκαν επισταμένως και η επιλογή θεμελιώθηκε επί αποδεδειγμένου οφέλους από πλευράς δημόσιου συμφέροντος (ΣτΕ 831/2009, 4443/2005, 3094/2005, 1809/1995). Περαιτέρω, για την ανάπτυξη λατομικής δραστηριότητας σε δάσος γίνεται δεκτό ότι είναι ανεκτή η μεταβολή της μορφής εκτάσεως με δασική βλάστηση και για την εξόρυξη λατομικών ορυκτών προκειμένου να ικανοποιηθούν ανάγκες, οι οποίες δεν θα μπορούσαν να καλυφθούν με τη χρησιμοποίηση εκτάσεων στερουμένων δασικής βλαστήσεως, εφ: όσον κριθεί ότι η συγκεκριμένη ανάγκη έχει για την εθνική οικονομία ζωτική σημασία που υπερτερεί της διαφυλάξεως της δασικής βλαστήσεως στην υπό εξέταση έκταση, κατ' εκτίμηση, μεταξύ άλλων, του βαθμού επάρκειας λατομικών ορυκτών και των υφισταμένων δυνατοτήτων καλύψεως της σχετικής ζήτησεως είτε στο σύνολο της Χώρας είτε σε ορισμένο τμήμα της, καθώς και οικονομικών δεδομένων και παραμέτρων αναγομένων και στην τελευταία αυτή περίπτωση, σε επίπεδο εθνικό. Η συνδρομή δε ανάγκης, η οποία θα δικαιολογούσε, κατά τα προαναφερόμενα, την εκμετάλλευση λατομείου σε ορισμένη έκταση που έχει δασική βλάστηση είναι σε κάθε περίπτωση εξεταστέα στο πλαίσιο του επιδιωκόμενου από το Σύνταγμα σκοπού της διαφύλαξης του δασικού πλούτου, ο οποίος, συνδεδεμένος, άλλωστε, και αυτός προς την εθνική οικονομία, επικρατεί, σύμφωνα με την παραπάνω συνταγματική διάταξη, κριτηρίων

σχετιζόμενων με το ύψος του πιθανολογούμενου επιχειρηματικού κέρδους από την εκμετάλλευση λατομείου, όπως είναι το κόστος της εξόρυξης στη συγκεκριμένη έκταση και οι απαιτούμενες μεταφορικές δαπάνες. Τέλος, κατά την ίδια συνταγματική διάταξη, ερμηνευόμενη ενόψει του παραπάνω σκοπού της, εφόσον συντρέχουν οι προαναφερόμενες προϋποθέσεις για την εξόρυξη λατομικών ορυκτών σε έκταση που έχει δασικό χαρακτήρα, η ανάγκη αυτή πρέπει να ικανοποιείται με τη μικρότερη δυνατή απώλεια του δασικού πλούτου. Κατά συνέπεια, επιβάλλεται η κατά προτίμηση χρησιμοποίηση τμήματος δασικής έκτασης και μόνο αν δεν υπάρχει τέτοια έκταση, κατάλληλη για το σκοπό αυτό, μπορεί να επιτραπεί η εκμετάλλευση λατομείου σε τμήμα δάσους (ΣΤΕ 1062/2003, 1986 - 7/2002, 3395/20001, 952/1996).

5. Επειδή, στην προκείμενη περίπτωση, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα ακόλουθα: Με την προσβαλλομένη καθορίστηκε λατομική ζώνη στη θέση «Μάλλια-Ντάρδιζα» του Δημοτικού Διαμερίσματος Αγίου Ιωάννου Δήμου Σαρωνικού του Νομού Κορινθίας σε έκταση 1220 στρεμμάτων. Από την από 1.8.2007 έκθεση της αρμόδιας Επιτροπής (όπως αναφέρεται στις σελ. 3 και 4 της έκθεσης, η Επιτροπή συνέχισε τις εργασίες προηγούμενης επιτροπής για τον καθορισμό λατομικών ζωνών, διαδικασία που, όμως, δεν ολοκληρώθηκε, διότι έληξε η προθεσμία των πέντε ετών που όριζε το άρθρο 6 του ν. 2702/1999, στη δε έκθεση αναφέρονται και διαπιστώσεις της προηγούμενης επιτροπής, βλ. ιδίως σελ. 4 - 7), με βάση την οποία εκδόθηκε η προσβαλλομένη, προκύπτουν τα ακόλουθα: Στο νομό λειτουργούν δύο λατομεία, η παραγωγή των οποίων επαρκεί για την κάλυψη των αναγκών του νομού σε αδρανή υλικά, που ανέρχονται σε 2,00 με 2,5 εκατομμύρια τόνους ετησίως (σελ. 2), οι περιοχές, όπου λειτουργούν τα λατομεία αυτά, δεν πληρούν τις νόμιμες προϋποθέσεις χαρακτηρισμού ως λατομικών ζωνών, αφού απέχουν και τα δύο λιγότερο από 1000μ. από σπίτια, ενώ το ένα από αυτά βρίσκεται κοντά σε περιοχή, όπου έχουν εντοπισθεί αρχαία (σελ. 4). Περαιτέρω, στην έκθεση αυτή αναφέρεται ότι η προηγούμενη επιτροπή διαπίστωσε ότι δεν υπάρχουν στο νομό περιοχές με ασβεστολιθικά πετρώματα σε μη δασικές εκτάσεις, οι οποίες δε νησίδες γεωργικής ή χορτολιβαδικής έκτασης δεν μπορούν να στηρίξουν ούτε μεμονωμένη βιώσιμη λατομική μονάδα, εξετάζεται δε η καταλληλότητα επτά περιοχών (σελ. 4 - 5), τρεις από τις οποίες αποκλείστηκαν λόγω μη συνδρομής των νόμιμων προϋποθέσεων, για μία κρίθηκε ότι έχει δύσκολη προσπέλαση και διέρχεται από αυτή ρέμα, ενώ οι άλλες τρεις («Φουρνιά - Κοκκορέτσεζα», «Σικυώνας» και «Μάλλια-Ντάρδιζα» κρίθηκαν κατάλληλες, με πιο κατάλληλη την περιοχή «Μάλλια-Ντάρδιζα». Ειδικότερα, για την καταλληλότητα της επίμαχης περιοχής σε σχέση με τις υπόλοιπες, για τις οποίες δεν συντρέχουν απαγορευτικοί λόγοι, αναφέρονται τα εξής (σελ. 11-12, 16, 17-19), «...η εν λόγω περιοχή καλύπτεται από χαμηλής αξίας δασική βλάστηση (θαμνώνα αείφυλλων πλατύφυλλων με κύριο είδος το πουρνάρι ...), είναι αθέατη από ζώνες υψηλής ευαισθησίας, περικλείει ικανά αποθέματα κατάλληλου πετρώματος για την κάλυψη των αναγκών του νομού σε αδρανή υλικά επί μακρό χρονικό διάστημα και υπάρχει ήδη προσπέλαση της με δρόμο καλής βατότητας και δυνατότητα ευχερούς παράκαμψης του Δ. Δ/τος Χιλιομοδίου, που είναι ο μοναδικός οικισμός που

παρεμβάλλεται μεταξύ της περιοχής και της παλαιάς εθνικής οδού Κορίνθου - Αργούς. Αντίθετα οι δύο άλλες περιοχές, ..., περιέχουν αμφότερες περιορισμένα αποθέματα ασβεστολιθικού πετρώματος και η μεν περιοχή στη θέση «Σικυώνας» είναι απέναντι και ορατή τόσο από την Ακροκόρινθο όσο και από την νέα εθνική οδό Κορίνθου-Τριπόλεως, η δε περιοχή στη θέση «Φουρνιά - Κοκκορέτσεζα» είναι στην όχθη του ρέματος Φουρνιάς, μέσα στην ομώνυμη κοιλάδα ενός σημαντικού υδροκρίτη, η οποία είναι επίσης δασική, σαφώς υψηλότερης αισθητικής αξίας από την περιοχή «Μάλλια» και επιπλέον δεν υπάρχει δυνατότητα πρόσβασης που να μην δημιουργεί προβλήματα στους οικισμούς που έχουν αναπτυχθεί κατά μήκος της κοιλάδας. Η περιοχή απέχει απόσταση μεγαλύτερη των 1000 μέτρων από τα όρια του πλησιέστερου οικισμού που είναι το Δ.Δ. Αγίου Ιωάννη καθώς και από μεμονωμένες οικίες οι οποίες ευρίσκονται εκτός οικισμού. Επίσης απέχει απόσταση 1000 μέτρων από τον περίβολο των φυλακών που προβλέπεται να ανεγερθούν στην περιοχή του Δ. Δ/τος Αγίου Ιωάννη, η δε απόσταση της από την Ιερά Μονή της Παναγίας Φανερωμένης ... και το κάστρο του Αγιονορίου είναι μεγαλύτερη από 2000 μέτρα ..., τα αποθέματα της συγκεκριμένης περιοχής μπορούν να καλύψουν τις ανάγκες όλου του νομού για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα ... και να αντιμετωπίσουν ακόμη και σημαντική αύξηση της κατανάλωσης, η οποία με βάση τα έργα που έχουν ήδη προγραμματισθεί ... θεωρείται βέβαιο ότι θα επισυμβεί ...η μέχρι σήμερα κύρια χρήση της είναι βοσκότοπος». Εξάλλου, από την 157/12.10.2007 απόφαση του Νομαρχιακού Συμβουλίου προκύπτει ότι, προκειμένου να περιοριστούν οι τυχόν δυσμενείς επιπτώσεις στον οικισμό Αγ. Ιωάννη περιορίστηκε η έκταση της λατομικής ζώνης στα 1220 στρέμματα, με τα δύο κοντινότερα σημεία της σε απόσταση 2253 και 2485 μ. από τα όρια του οικισμού αυτού.

6. Επειδή, το αιτούν σωματείο με το δικόγραφο των προσθέτων λόγων προβάλλει ότι πριν από τον προσβαλλόμενο καθορισμό λατομικών περιοχών, δεν έγινε στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση ούτε έγκριση περιβαλλοντικών όρων.

7. Επειδή, με την Οδηγία 2001/42/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου καθιερώθηκε υποχρέωση προηγούμενης εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων τα οποία τεκμαίρεται ότι έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον. Ειδικότερα, στην παρ. 2 του άρθρου 3 της Οδηγίας ορίζεται ότι πραγματοποιείται εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων για όλα τα σχέδια και προγράμματα «τα οποία: α) εκπονούνται για τη γεωργία δασοπονία, αλιεία, ενέργεια, βιομηχανία, μεταφορές, διαχείριση αποβλήτων, διαχείριση υδάτινων πόρων, τηλεπικοινωνίες, τουρισμό, χωροταξία ή χρήση του εδάφους και τα οποία καθορίζουν το πλαίσιο για μελλοντικές άδειες έργων που απαριθμούνται στα παραρτήματα I και II της οδηγίας 85/337/ΕΚ...» (στο Παράρτημα II της οδηγίας 85/337/ΕΚ περιλαμβάνονται στην ενότητα 2. «Εξορυκτικές βιομηχανίες» και τα λατομεία). Εξάλλου, σύμφωνα με τις παρ. 3 και 4 του ίδιου ως άνω άρθρου 3 της Οδηγίας, για σχέδια και προγράμματα τοπικής σημασίας και τις ήσσονες τροποποιήσεις των σχεδίων της παρ. 2 του ίδιου άρθρου, καθώς και για σχέδια και προγράμματα, πλην των αναφερόμενων στην παρ. 2, επετράπη στα κράτη μέλη να αποφασίζουν αν συνεπάγονται σοβαρές επιπτώσεις στο περιβάλλον και αν, επομένως,

πρέπει να υποβληθούν σε περιβαλλοντική εκτίμηση. Περαιτέρω, στο άρθρο 11 της Οδηγίας αναφέρεται ότι «1. Η εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων, η οποία διεξάγεται βάσει της παρούσας οδηγίας, δεν θίγει οποιεσδήποτε απαιτήσεις της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ ούτε οποιεσδήποτε άλλες απαιτήσεις του κοινοτικού δικαίου. 2. Όσον αφορά σχέδια και προγράμματα για τα οποία η υποχρέωση διεξαγωγής εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων απορρέει ταυτοχρόνως από την παρούσα οδηγία και από άλλες διατάξεις της κοινοτικής νομοθεσίας, τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίζουν συντονισμένες ή κοινές διαδικασίες οι οποίες πληρούν τις απαιτήσεις της σχετικής κοινοτικής νομοθεσίας προκειμένου, μεταξύ άλλων, να αποφεύγεται η επανάληψη των εκτιμήσεων». Η Οδηγία αυτή μεταφέρθηκε στην ελληνική έννομη τάξη με την ΚΥΑ 107017/28.8.2006 (Β´ 1225), η οποία προβλέπει (άρθρο 3 παρ. 1) τη διενέργεια Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης για σχέδια ή προγράμματα, που ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον και ειδικότερα: α) για σχέδια ή προγράμματα, που εκπονούνται για έναν ή περισσότερους από τους τομείς γεωργίας, δασοπονίας, αλιείας, ενέργειας, βιομηχανίας, μεταφορών, διαχείρισης αποβλήτων, διαχείρισης υδάτινων πόρων, τηλεπικοινωνιών, τουρισμού, πολεοδομικού ή χωροταξικού σχεδιασμού ή χρήσης γης και τα οποία καθορίζουν το πλαίσιο για μελλοντικές άδειες έργων και δραστηριοτήτων της πρώτης (Α) κατηγορίας (υποκατηγορίες 1 και 2) του Παραρτήματος Ι (πίνακες 1-10) της 15393/2332/2002 ΚΥΑ (Τα σχέδια αυτά περιλαμβάνονται, καταρχήν, στο παράρτημα Ι του άρθρου 11 της ΚΥΑ 17017/28.8.2006, μεταξύ δε αυτών δεν περιλαμβάνονται οι αποφάσεις καθορισμού λατομικών περιοχών). Εξάλλου, στην παρ. 2 του άρθρου 3 ορίζεται ότι: «2. Σε διαδικασία Σ.Π.Ε. υποβάλλονται επίσης τα σχέδια ή προγράμματα που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙ του άρθρου 11, μόνο όταν η κατά περίπτωση αρμόδια αρχή κρίνει με γνωμοδότησή της, σύμφωνα με τη διαδικασία περιβαλλοντικού προελέγχου του άρθρου 5, ότι ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον», στο δε παράρτημα ΙΙ του άρθρου 11 (Σχέδια και προγράμματα που υποβάλλονται σε διαδικασία περιβαλλοντικού προελέγχου) ορίζεται ότι «Όλα τα σχέδια και προγράμματα για τα οποία απαντώνται θετικά τουλάχιστον ένα από τα ακόλουθα ερωτήματα: ...-το σχέδιο ή πρόγραμμα εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παραγράφου 1 του άρθρου 3 αλλά καθορίζει τη χρήση μικρής περιοχής σε τοπικό επίπεδο (π.χ. τοπικά ρυμοτομικά σχέδια). ... το σχέδιο ή πρόγραμμα καθορίζει το πλαίσιο για μελλοντικές άδειες έργων και δραστηριοτήτων της 1ης και 2ης Υποκατηγορίας των Πινάκων 1-10 του Παραρτήματος 1 της με α.η.π. 15393/2332/5.8.2002 κοινής υπουργικής απόφασης σε τομείς που δεν περιλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής της παραγράφου 1 του άρθρου 3 ...».

Περαιτέρω, η παρ. 1 του άρθρου 10 της ΚΥΑ 107017/2006 ορίζει ότι στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση απαιτείται για σχέδια και προγράμματα, των οποίων η πρώτη τυπική προπαρασκευαστική πράξη είναι μεταγενέστερη της ημερομηνίας 21.7.2004, καθώς και όταν η πρώτη τυπική πράξη είναι μεν προγενέστερη της 21.7.2004, πλην το σχέδιο ή πρόγραμμα εγκρίνεται ή υποβάλλεται στη νομοθετική διαδικασία μετά την πάροδο 24 μηνών από την ημερομηνία αυτή, εκτός εάν σε κάθε

μεμονωμένη περίπτωση, η αρμόδια αρχή αποφασίζει ότι αυτό δεν είναι εφικτό και ενημερώνει το κοινό σχετικώς. Έχει γίνει δε δεκτό ότι ως «πρώτη τυπική προπαρασκευαστική πράξη» δεν νοείται οποιαδήποτε πράξη ή υλική ενέργεια, η οποία συνάπτεται οπωσδήποτε με την προωθούμενη ρύθμιση, αλλά η διοικητική πράξη, η οποία, κατά νόμο, κατατείνει αμέσως ή κυρίως στην έκδοση της τελικής πράξης και στην πραγματοποίηση του σκοπούμενου αποτελέσματος (Π.Ε. 92/2008 5μ, 129/2009, 222/2008, 121/2008). Άλλωστε, στις παρ. 3 και 4 του ίδιου ως άνω άρθρου 10 προβλέπεται ότι: «3. Η υποβολή σε διαδικασία Σ.Π.Ε. ενός σχεδίου ή προγράμματος σύμφωνα με το άρθρο 7 της παρούσας απόφασης δεν θίγει οποιεσδήποτε απαιτήσεις της με α.η.π. 11014/703/Φ104/20.3.2003 κοινής υπουργικής απόφασης για την υποβολή σε διαδικασία Π.Π.Ε.Α. και Ε.Π.Ο. έργων και δραστηριοτήτων της με α.η.π. 15393/2332/5.8.2002 κοινής υπουργικής απόφασης που ενδεχομένως να προκύψουν από την εφαρμογή του σχεδίου ή προγράμματος. 4. Με την εφαρμογή της παρούσας απόφασης ο πολεοδομικός και χωροταξικός σχεδιασμός και ΠΟΤΑ, που συμπεριλαμβάνονται στον Πίνακα 6 του Παραρτήματος Ι της με α.η.π. 15393/2332/5.8.2002 κοινής υπουργικής απόφασης, εφεξής δεν υπόκεινται σε διαδικασία Π.Π.Ε.Α. και ΕΠΟ, σύμφωνα με τις διατάξεις της με α.η.π. 11014/703/Φ104/20.3.2003 κοινής υπουργικής απόφασης αλλά σε διαδικασία ΣΠΕ σύμφωνα με την παρούσα απόφαση». Στο Παράρτημα Ι της ΗΠ 15393/2332/2002 ΚΥΑ (Β' 1022), στην 5η ομάδα (εξορυκτικές και συναφείς δραστηριότητες) περιλαμβάνονται με α/α 9 η εξόρυξη αδρανών υλικών (1η και 2η υποκατηγορία της πρώτης κατηγορίας) και με α/α 11 οι λατομικές ζώνες (2η υποκατηγορία της πρώτης κατηγορίας).

8. Επειδή, με το άρθρο 13 του ν. 3335/2005 (Α' 95/20.4.2005) παρατάθηκε για πέντε ακόμη έτη από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού η προθεσμία καθορισμού λατομικών περιοχών. Ενόψει αυτής της παράτασης, με την φ 29/οικ. 829/27.9.2005 απόφαση νομάρχη συγκροτήθηκε γνωμοδοτική επιτροπή καθορισμού λατομικών περιοχών (η οποία, όπως φαίνεται από το στοιχείο 5 του προοιμίου της προσβαλλομένης, και από την έκθεση της επιτροπής, στη συνέχεια, τροποποιήθηκε). Ενόψει αυτού, θα πρέπει να θεωρηθεί ότι όλη η διοικητική διαδικασία, η οποία οδήγησε στην έκδοση της προσβαλλομένης, ξεκίνησε μετά τις 21.7.2004, ενώ δεν θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι εργασίες που είχε ξεκινήσει επιτροπή υπό το καθεστώς του ν. 2702/1999, το Σεπτέμβριο του 2003, οι οποίες, όμως, δεν ολοκληρώθηκαν, καθώς στις 7.4.2004 έληξε η προθεσμία των πέντε ετών που είχε ταχθεί από το άρθρο 6 το ν. 2702/1999 (βλ. σελ. 3 της έκθεσης της επιτροπής). Περαιτέρω, η επίμαχη απόφαση καθορισμού λατομικών ζωνών αποτελεί σχέδιο νομαρχιακού επιπέδου που ενδέχεται να έχει σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, εκπονείται στον τομέα των χρήσεων γης μικρής περιοχής και καθορίζει το πλαίσιο για μελλοντικές άδειες έργων και δραστηριοτήτων της Α κατηγορίας του Παραρτήματος Ι της ΚΥΑ 15393/2332/2002, Β 1022 (εξόρυξη αδρανών υλικών, λατομικές ζώνες αδρανών υλικών). Συνεπώς, η απόφαση αυτή έπρεπε, καταρχήν, να υποβληθεί στη διαδικασία του περιβαλλοντικού προελέγχου του άρθρου 5 της ΚΥΑ 107037/2006, ώστε να

Νόμος και Φύση

Αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία για το περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη
<https://nomosphysis.org.gr>

διακριβωθεί εάν απαιτείται η εκπόνηση στρατηγικής μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, διαδικασία που δεν έλαβε χώρα εν προκειμένω. Κατόπιν τούτων, ο παραπάνω λόγος ακυρώσεως πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος, παρέλκει δε ως αλυσιτελής η εξέταση των λοιπών λόγων ακυρώσεως.